

RADNÍČNÍ LISTY

ZPRAVODAJ
MĚSTA PLZNĚ
ROČNÍK XXIII
ZÁŘÍ 2018

Jiráskovo

náměstí se výrazně
změní

strana 2

Plzeň brázdí

osm červených fordů
v unikátní Karkulce

strana 3

Divadlo chystá

v letošní sezoně
řadu novinek

strana 6

Zátiší dostane zcela novou podobu

Město zahajuje komplexní revitalizaci lokality za 310 milionů korun, vznikne tam více než 190 bytů

Návrhy, jak by to mělo vypadat v plzeňské lokalitě Zátiší poté, co tam vznikne nové moderní komunální bydlení. Na malém snímku Adriany Jarošové jednání s architektem přímo na místě.

Vizualizace: archiv

Moderní komunální bydlení vznikne v Zátiší ve Skvrňanech, které je vnímáno jako problémové z hlediska kvality bytů, skladby obyvatel a rizika segregace. Právě to je

důvod, proč se město rozhodlo pro komplexní revitalizaci této oblasti. Projekt zahrnuje území o velikosti 4,14 hektaru kolem ulic Línská a Kreuzmannova. Původních 23 domů s 92 byty bude zbouráno a místo nich vznikne 18 nových domů se 192 byty. Projekt za celkem zhruba 310 milionů korun včetně DPH je rozdělen do tří etap.

„Stejně jako jiná česká města se i Plzeň ve vybraných lokalitách potýká s koncentrací obyvatel pobírajících dávky. Mezi místa s největší dynamikou sociálních změn patří Zátiší. Realizace projektu revitalizace lokality a výstavby městského bydlení s doprovodem sociálních a dalších služeb je v Česku zatím unikátním počinem. Povede nejen k lepšímu využití potenciálu pozemků vlastněných městem, ale zejména nabídne kvalitní komunální bydlení pro široké sociální spektrum občanů města. Plzeň tímto projektem zastaví

Struktura bytů

- 21 bezbariérových bytů (v I. etapě 15 bytů)
- 56 bytů bude určeno seniorům a osobám se zdravotním postižením III. stupně (v I. etapě 4 byty)
- 56 startovacích bytů pro mladé lidi a samoživitele (v I. etapě 4 byty)
- 8 bytů pro osoby/rodiny pečující o zdravotně postižené dítě (v I. etapě 8 bytů)
- 8 bytů pro osoby se zdravotním postižením (všechny v I. etapě)
- 32 bytů pro původní obyvatele, kteří se budou chtít do lokality vrátit (všechny v I. etapě)
- 11 bytů pro seniory a osoby se zdravotním postižením potřebující podporu

nepříznivý vývoj a omezí rizika vzniku segregace v Zátiší,“ říká Luděk Sýkora z Katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Základním principem revitalizace je zachování zástavby s menšími třípodlažními bytovými domy obklopenými vzrostlou zelení. Kromě bydlení tam budou prostory pro obchod i dostatek parkovacích míst, nabídka sociálních služeb a prostory pro komunitní aktivity. Místní obyvatelé jsou s projektem seznámeni a do schránek dostali letáky s informacemi a kontakty, kam se mohou obracet s dotazy.

Osmnáct nových bytových domů nahradí nynějších 23 objektů, které jsou ve špatném technickém stavu a budou zbourány. Postaveno bude 89 bytů 2kk a 106 bytů 1kk. V každém domě budou v I. nadzemním podlaží 3 byty, jeden 2kk a dva 1kk, a ve II. a III. nadzemním podlaží

bude vždy po 4 bytech, dva 2kk a dva 1kk. V jednom domě bude 11 bytů, z toho pět 2kk a šest 1kk. Větší byty budou mít zhruba 46 metrů čtverečních a menší přibližně 32 metrů čtverečních. V přízemí některých domů budou nebytové prostory pro služby. Později by měl být vystavěn další dům s byty 3kk nebo 3+1 pro rodiny s dětmi.

Nové bydlení bude určeno zejména pro cílové skupiny uvedené v Koncepci sociálního a dostupného bydlení statutárního města Plzně na roky 2016–2020. „Nabídne je seniorům, tělesně postiženým, hendikepovaným občanům, samoživitelům a samoživitelkám s nízkými příjmy, rodinám pečujícím o dítě vyžadující péči, obětem domácího násilí a žadatelům o byt v tíživé bytové situaci. Část bytů bude poskytována jako dostupné bydlení pro mladé začínající rodiny,“ přibližuje plán Karolína Vodičková z Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně. (red)

Do prvních tříd nastoupilo zhruba 1600 dětí

Zhruba 1 600 dětí nastoupilo 3. září v Plzni do 72 prvních tříd, což je nepatrně méně než loni. Na mnohé čekaly nové učebny, zrekonstruované zázemí nebo nejmodernější pomůcky. Město do úprav objektů i pořízení tabletů, tabulí či nových počítačových sítí investovalo desítky milionů korun. „Ve 12 školách byla provedena kompletní rekonstrukce počítačových sítí, dále byly nově vybaveny učebny IT u 16 základních škol, odborné učebny jazyků u čtyř základních škol, odborné učebny pracovních činností u 11 základních škol, odborné učebny přírodních věd u 17 základních škol,“ říká Dagmar Škubalová, vedoucí magistrátního odboru školství. Na snímku Martina Pecucha prvňáčci z 28. základní školy Plzeň. (red)

Prodaná nevěsta pod širým nebem zaplnila centrum města

Dlouhým potleskem a voláním bravo odměnili diváci umělce a organizátory opery *Prodaná nevěsta*, která se uskutečnila pod širým nebem 7. září v centru města. Nejznámější česká opera v provedení Divadla Josefa Kajetána Tyla byla největší akcí letošního roku, kterou připravil Plzeňský kraj za podpory města při příležitosti oslav 100 let výročí založení republiky. Foto: Plzeňský kraj

Jiráskovo náměstí se výrazně promění

Myslíme na chodce, rodiče s dětmi, seniory, školáky a cyklisty, ale i automobilisty, říká architekt

Jiráskovo náměstí v plzeňské části Slovany změní po 100 letech výrazně podobu. Tříhektarová plocha s kostelem vedle základní školy bude mít do roku 2022 novou infrastrukturu a zásadně se tam změní podoba parků a zeleně. Náklady na revitalizaci už má Plzeň ve výhledech rozpočtů. Projekt podpoří 25 miliony korun nadace Proměny Karla Komárka. Z náměstí, které hyzdí rozbité povrchy i neutěšený vzhled zakrslé vegetace, se má stát živý a příjemný prostor. „Chceme dát náměstí perspektivu na dalších 100 let,“ uvádí architekt Ondřej Synek (na snímku).

Vaše studio vytvořilo projekt obnovy Jiráskova náměstí. Co je jeho základem?

Základem návrhu je vize přehledného a uživatelsky jednoznačného náměstí, které

v přiměřené míře splní nároky všech uživatelů a zároveň splní vysoké nároky na kvalitu a krásu provedení. Myslíme na chodce, rodiče s dětmi, seniory, školáky a cyklisty, ale i automobilisty, kteří hledají prostor pro zaparkování. Hledáme také vhodné materiálové a detailní řešení jednotlivých částí návrhu.

Co vás inspirovalo?

Konkrétní inspirace se v tomto, ale i v jiných projektech pojmenovává těžko. Je kombinací zkušeností, které sbíráme během práce na ostatních projektech, studia současných, ale i historických realizací, pozorování „banálních“ lidských životních situací. Návrh chápeme jako soustavu dílčích částí, které pomáhají naplnit vizi živého a oblíbeného náměstí a které samozřejmě musí hrát dobře dohromady.

A čeho si v něm obzvlášť ceníte?

Především si ceníme ambice zadavatele – to znamená politické reprezentace města Plzně a nadace Proměny vytvořit jednoznačně kvalitní a dobře fungující náměstí. Klade to vysoké nároky na ně i na nás. Už teď během zpracování dokumentace k územnímu řízení je projekt ověřován do detailu tak, abychom během zpracování dalších částí projektu nenarazili na problém a nemuseli do řešení zásadně zasahovat.

Vytvořili jste už podobné projekty nebo se specializujete na projekty jiného druhu?

Jsmo architektonický ateliér, který se zabývá „architekturou“ v nejširším slova smyslu. V tuto chvíli zpracováváme na jedné straně návrh křesla a na straně druhé odevzdáváme několik územních plánů. To jsou extrémní. Mezi nimi pracujeme v tuto chvíli na několika projektech veřejných prostranství, veřejných budov i soukromých projektech. Vedle Jiráskova náměstí zpracováváme návrh okolí

Tak bude vypadat rekonstruované náměstí.

Vizualizace: re:architekti

sídla Libereckého kraje v Liberci, stavíme náměstí v Děčíně a dokončujeme projekt autobusového nádraží v Mnichově Hradišti. Z dalších veřejných staveb bych zmínil návrh radnice v Lázních Bělohrad a například mateřskou školu a bytový dům v Pilníkově u Trutnova. Zkušenosti z jednotlivých druhů projektů se spojují v komplexní znalost prostředí, do kterého navrhujeme. Což považují za velkou výhodu.

Po zveřejnění projektu lidé protestovali proti kácení stromů na Jiráskově náměstí. Kolik stromů a jakých padne a kolik bude nově vysazených?

V současné chvíli je na náměstí 136 stromů, z nich je při realizaci celého záměru nutné vykácet 69. Ve výsledku ale bude na náměstí dosazeno dalších 108 stromů, takže celkový počet stromů na Jiráskově náměstí

po realizaci stavby bude 175. Důvody ke kácení současných stromů se dají rozdělit do několika kategorií. Část z nich se kácí kvůli jejich zdravotnímu stavu (27), část kvůli střetu s podzemním vedením inženýrských sítí (4), část kvůli dopravnímu řešení (28) a zbytek (10) kvůli střetu se stavbou – tedy konceptem celku.

Jaké druhy stromů budou vysazeny?

Po obvodu mlatové plochy ve středu náměstí a u panelového domu budou vysazeny jirovce, tedy kaštiny, které jsou v místě již dnes. Konkrétní druh ještě není stanoven. U dalších stromů zatím není jasno a možnosti probíráme. U vnějšího obvodu náměstí uvažujeme například o javorech babyka.

V projektu je pamatováno na teploty, které se v současnosti zvyšují, a úbytek vody. Jakým způsobem to řeší?

Snažíme se v místě zachytit co nejvíce dešťové vody. Na jedné straně ji necháváme vsáknout díky vhodné volbě povrchů náměstí a způsobu její distribuce ke kořenům stromů a na straně druhé ji z vybraných střech a ploch sbíráme do akumulčních nádrží a využíváme na zavlažování trávníků. Mikroklima na náměstí ovlivňuje především množství zelených ploch a plocha korun stromů. Obě umí uvolňovat vlhkost a stromy navíc vytvářejí stín. Pokud jsou trávníky či stromy ve špatné kondici, jejich schopnost pozitivně ovlivnit své okolí se téměř ztrácí. Proto navrhujeme zavlažované trávníky, které budou pravidelně zalévány, a při výsadbě stromů zlepšení zemin, do nichž budou sázeny.

Znamená to, že po obnově se lidem bude žít na náměstí lépe než teď?

Ano, bude. Co do kvality prostorového a materiálového řešení i co do jeho mikroklimatu. Návrh jsme nechali zhodnotit takzvaným Indexem modrozelené infrastruktury, který posuzoval situaci teď a po realizaci návrhu, respektive po uchycení zasazených stromů (cca 3–5 let). A v tomto srovnání vyšel návrh lépe než současný stav. Zároveň se bude po realizaci zlepšovat, zatímco stav, ve kterém je náměstí dnes, se zlepšovat v podstatě nemůže.

Kdy by měl být projekt kompletně hotový?

Projektová dokumentace k provedení stavby by měla být odevzdána v roce 2020 a stavba by měla být hotova v roce 2023.

Jaké náklady si vyžádá?

Odhad nákladů na provedení stavby na základě zpracované studie je 132 milionů korun bez DPH, což je přibližně 160 milionů včetně DPH. (an)

Práce na náměstí Milady Horákové skončily

Opravený úsek na náměstí Milady Horákové.

Foto: Martin Pecuch

Stavební práce v prostoru náměstí Milady Horákové v Plzni skončily. Zlepšil se přestup mezi městskou a příměstskou veřejnou dopravou. Vystavěn byl nový zastávkový záliv pro příměstské autobu-

sové linky na Nepomucké ulici a rozšířena byla komunikace v prostoru náměstí Milady Horákové kvůli zastávce příměstské dopravy. Náklady činily 19 milionů korun včetně DPH. (red)

DEPO představí technologie budoucnosti

Smart City Plzeň

Technologie z oblasti umělé inteligence, řešení pro chytrá města, průmyslové inovace regionálních firem nebo výzkum z univerzitního prostředí, to vše nabídne veletrh Inovujeme Plzeň. Uskuteční se v areálu DEPO2015 ve čtvrtek 27. září a vstup na něj je zdarma.

Plzeň pod hlavičkou Smart City vytváří takové projekty, které lidem usnadňují a zlepšují život, jako jsou defibrilátory v ulicích, inteligentní zastávky, moderní bezpečnostní opatření ve školních družinách, mapa intenzity dopravy, elektronický portál občana a další.

Na akci se představí zajímavé projekty Správy informačních technologií města

Plzně, která ji zajišťuje, městské Centrum robotiky spolu s roboty NAO a PEPPER, projekt otevřených dat TUTA PLZEŇ nebo například studentský vesmírný satelit Pilsen Cube II.

Návštěvníci se prostřednictvím společnosti zaměřené na inovace seznámí s virtuální realitou, k vidění bude také prototyp chytrého detektoru výskytu myšovitých škůdců v průmyslových objektech či aplikace Ventusky nebo počítačové vidění s využitím neuronových sítí.

Na programu je také interaktivní představení fakulty aplikovaných věd, elektro-technické a strojní Západočeské univerzity v Plzni.

Blíží informace a podrobnosti se zájemci mohou dozvědět na webové stránce <https://smartcity.plzen.eu>. (red)

ROZHOVOR

Oceněná učitelka do mateřinky jako dítě nechodila

Výjimečné pedagogy a zaměstnance svých základních a mateřských škol ocenilo město. Do „síně slávy“ uvedlo profesionála z oboru a cenu udělilo i mecenáši školství. Učitelka 60. mateřské školy Eva Kandlerová získala ocenění v kategorii Pedagog roku mateřské školy. „Dojalo mě to. Moc si ocenění a postoje města vážím. Zaslouží si ho ale celý náš kolektiv, který je skvělý,“ říká se slzami v očích Eva Kandlerová, která se věnuje v mateřské škole i logopedické práci.

Co vás nasměrovalo na dráhu učitelky v mateřské škole? Měla jste vzor v rodině?

Ne, tomuto povolání se v rodině nikdo nevěnoval. Ale já si ho vysnila, chtěla jsem ho dělat od malička. A paradoxní je, že jsem

jako malá do mateřské školky vůbec nechodila.

Proč?

Maminka byla hodně nemocná a já s ní zůstávala doma. Ale nějak jsem dospěla k přesvědčení, že chci učit v mateřské škole. Dokonce jsem kvůli tomu chodila do houslí, i když mě to vůbec nebavilo. Ale překousla jsem to, abych byla dobře připravená na zkoušky na střední pedagogickou školu. Ale nakonec jsem se na ni nedostala, vystudovala jsem proto gymnázium v Berouně a potřebné vzdělání jsem si dodělávala dálkově v Karlových Varech.

Jak jste se ocitla v Plzni?

Jednoduše, přestěhovala jsem se sem za manželem po svatbě. A nastoupila

Učitelka 60. mateřské školy Eva Kandlerová při převzetí ocenění v 25. základní škole v Plzni. Foto: Martin Pecuch

tady před osmatřiceti lety do své první mateřské školy.

Kolik jste jich vystřídala?

Tři. Nerada měním zaměstnání a vážím si kolektivu a vztahů v něm. A v naší školce mám úžasnou kolegyni, která mě podrží, když to potřebuji. Vztahy na pracovišti jsou hodně důležité, když je tam fajn kolektiv, tak je to na práci hned poznat. Vycítí to děti i rodiče. Máme spolu s kolegyněmi velkou radost, že se k nám naše děti stále vrací. Některé už k nám dávají vlastní potomky, některé zajdou na kus řeči nebo studují pedagogiku a dělají u nás praxi.

Jak velký kolektiv jste?

Celkem je nás devět učitelek a máme čtyři třídy dětí.

Změnily se děti za 38 let, co se jim věnujete?

Změnila se hlavně výchova, děti jsou sebestojnější, suverénnější než dříve. Kdysi byly podstatně pokornější, a to se na ně kladly podstatně vyšší nároky ve výuce.

Životního elánu máte na rozdávání. Jak to děláte? Máte nějakou záračnou relační techniku?

To tedy nemám. Ráda si přečtu hezkou knížku, hraju deskové hry nebo ve volném čase maluji. Ale hlavně mne těší vnučata. Vnučkovi je 16 a vnučce 13, vařím jim a starám se o ně, když děla potřebuje pomoci.

Ta se pomamila nebo má jinou profesi?

Tak trošku, je učitelka na střední škole. Učí češtinu a ruštinu. (an)

Město zvyšuje bezpečnost v dopravě

Na frekventovaných komunikacích v Plzni přibude úsekových měření

Plzeň rozšíří úseková měření rychlosti na dalších frekventovaných místech v krajské metropoli, aby zvýšila bezpečnost v dopravě. Je to součástí konceptu Smart City Plzeň, pod tímto logem město realizuje projekty, které zpřijemňují a zkvalitňují život občanům.

Smart City Plzeň

Donedávna se měřilo na jediném místě v Plaské ulici v Bolevci při výjezdu na Most. Za tři toky provozu se podařilo danou lokalitu velmi zklidnit, řidiči zpomalují a neohrožují chodce, zejména rodiče s dětmi. Účelem úsekového měření totiž není postihnout co největší počet řidičů za překročení rychlosti, ale přispět na rizikových místech ke zklidnění dopravy. „Od září se měří v Plaské ulici ve směru do města,“ uvádí zástupce velitele Městské policie Plzeň Marek Šilhan.

Do konce roku s ním musejí řidiči počítat i v obou směrech ve Folmavské ulici u Panasonicu, v Koterovské ulici na Slovanech na výjezdu a příjezdu do Plzně v místě napojení na ulici U Seřadiště, kde končí přírůdek od dálnice D5.

Úsek v Plaské ulici.

Foto: Martin Pecuch

Do konce roku 2019 by měla přibýt měření v Sukovské ulici, na Karlovské a v ulici Edvarda Beneše, všude obousměrně. Na všech úsecích budou řidiče na měření upozorňovat dopravní zna-

ky. Podle Marka Šilhana je koncepce rozšiřování úsekového měření v Plzni nastavena flexibilně. Nové úseky je možno budovat podle finančních možností a zájmu města. Peníze na nové kamery

a software je možné získávat z provozu nynějších zařízení.

První úsekové měření rychlosti spustila Plzeň na více než půlkilometrovém úseku vícepruhové silnice v Plaské ulici. Vybrala ji po konzultaci s policií kvůli masivnímu překračování povolené padesátikilometrové rychlosti a kvůli častému křížení pěších tras s trasami aut. Na měřený úsek mezi křižovatkami Plaská – Studentská a Plaská – Okounová upozorňují značky.

Kamery jsou vidět z dálky, úsek je označen na vozovce čarami. „Rychlost se tam snížila. Výjimečně tam už teď někdo jede více než osmdesátkou, což byla dříve běžná praxe,“ říká Aleš Průša, vedoucí magistrátního odboru bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení. Pořád tam ale ještě překračují rychlost stovky řidičů ročně, první rok to bylo přes čtyři tisíce řidičů.

Zařízení je v provozu kromě technických odstávek nepřetržitě. Ve chvíli, kdy řidič ve vymezeném úseku překročí rychlost, systém ho automaticky z dokumentuje. Městská policie pak z radarů stáhne informace a fotografie aut. Údaje o provozovateli vozidla pak předá odboru správních činností magistrátu k dalšímu řešení. (red)

Občanům slouží už šestý Senior Expres

Ulice Plzně brázdí už šesté vozidlo služby Senior Expres (na snímku). Ta slouží k maximální spokojenosti veřejnosti ve věku 70+ od dubna 2014. Letos město pořídilo dvě vozidla a posílilo tento unikátní systém dopravy. „Měsíčně službu využívá 1 200 Plzeňanů starších 70 let, za čtyři roky provozu obsloužila vozidla více než 35 tisíc klientů, a přesto je nutno z kapacitních důvodů každý měsíc odmítnout přes 300 zájemců,“ uvádí Alena Hynková, vedoucí magistrátního Odboru sociálních služeb.

Pomáhající Plzeň

„Zájem o jízdu za 30 korun kamkoliv po městě a za 11 korun za kilometr kamkoliv do 30 kilometrů od Plzně rok od roku stoupá. Důvodem je nejen spokojenost klientů, ale i demografický vývoj ve městě. Ve srovnání s ostatními městy v ČR Plzeň stárne nejrychleji. Počet starobních důchodců atakuje hranici 45 tisíc, připočítáme-li k tomu ještě invalidní důchodce, pak jsme na čísle 52 tisíc. To je téměř třetina populace města,“ doplňuje Alena Hynková. Od 1. září tak Plzeňanům slouží „šestka“ vozů VW Caddy. Jeden je v provozu od 6 do 22 hodin, další v pracovní dny od 7 do 15 hodin. Vystává ale problém s objednávkami jízdy přes nynější dispečink Plzeňských městských dopravních podniků, které službu pro město zajišťují. „Kapacitní možnosti dispečinku překročily už dávno hranice našich provozních možností. Děláme ve spolupráci s městem vše proto, aby v horizontu jen několika měsíců byla situace vyřešena,“ uvádí Michal Kraus, generální ředitel PMDP. (red)

Počet vydaných karet rapidně stoupá

Celkem 5 096 Plzeňských karet vydaly Plzeňské městské dopravní podniky letos od 1. července do 26. srpna. Loni ve stejném období to bylo 2 104 karet. Počet se rapidně zvedl poté, co město rozhodlo, že děti od 6 do 15 let budou mít městskou veřejnou dopravu zdarma, pokud si pořídí Plzeňskou kartu, na které budou mít nahrany bezplatný tarif. Dopravní podniky evidují za stejné období letošního roku 8 753 nahranych dětských bezplatných tarifů. Toto číslo zahrnuje i děti, které již Plzeňskou kartu měly a nechaly si na ni bezplatný tarif pouze nahrát. (an)

Město koupilo další defibrilátory

Plzeň koupila dalších pět defibrilátorů k záchraně života a umístí je na fotbalovém stadionu, v bazénu, atletickém areálu, v DEPO2015 a ve sportovní hale. Před rokem pořídila prvních deset kusů za 450 tisíc korun. Jsou v plaveckém areálu, divadle, na úřadech a pět přístrojů má městská policie ve vozech držících nonstop službu. Jejich použití zvládne každý. Plzeň je jedním z mála velkých měst, která defibrilátory vybavila místa s velkou koncentrací osob. (red)

Vyhláška zafungovala

Vyhláška o úklidu popelnic, která lidem ukládá povinnost uklízet odpadové nádoby z ulic mimo den svozu, zlepšila stav v Plzni. Prokázala to červencová kontrola. Vyhláška platí od 1. června v širším centru města. Z 900 majitelů objektů dostalo povinnosti 680, 220 zatím vyhlášku nerespektuje. Podle Dagmar Kaiferové Svobodové z Odboru životního prostředí Magistrátu města Plzně, který kontroly provádí, vyhláška zafungovala. „Snižil se počet černých skládek v území, pocit pro procházející občany i turisty je výrazně příjemnější, snáze se prochází rodičům s kočárky, popelnice už také neblokují parkovací místa,“ říká vedoucí odboru. Podle ní také někteří majitelé nemovitostí ušetří, protože do jejich nádob už nepřihazují odpad lidé z ulice či ti, kteří neměli zajištěn odvoz svého odpadu. Jako výrazně lepší hodnotí situaci i vedení městské společnosti Čistá Plzeň, která zavede mytí popelnic nad rámec blokového čištění. Ceník je na webu. (red)

Chystá se revoluce ve stravování seniorů

Ilustrační fotografie.

Foto: archiv

Centrální vývařovna, jež zajistí přípravu a rozvoz jídel až pro dva tisíce lidí, zejména z řad seniorů, by měla vzniknout jako novostavba na městském pozemku v lochotínském areálu Domova se zvláštním režimem Čtyřlístek v Kotkovské ulici. Bude připravovat teplá, zchlazená i zmražená jídla včetně dietních pro uživatele terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb, které poskytuje Městský ústav sociálních služeb města Plzně (MÚSS), ale i pro „cizí strávníky“. Vývařovna by mohla denně nabízet tři až pět druhů jídel. Odhadované náklady na stavbu se plánují zhruba na 70 milionů korun, zatím je hotová studie projektu. Plzeň tak reaguje na fakt, že podle demografických studií je

nejrychleji stárnoucím městem v České republice, což zároveň zvyšuje počet jejich obyvatel ve věku nad 65 let, kteří se stávají méně soběstační a zesilují poptávku po sociálních službách. Služby pro MÚSS zatím zajišťují dvě kuchyně. Z nich se vozí jídlo ve várnících do sedmi zařízení. V každém jej musí pracovníci naservírovat na talíř a roznést uživateli.

V novém systému by se z centrální vývařovny jídlo vezlo v uzavřených krabíčkách, díky vyhříváním vozíkům by zůstávalo až do předání uživateli teplé. To by městskému ústavu ušetřilo deset z dvaceti pracovníků, o které je třeba z důvodu zhoršujícího se zdravotního stavu uživatelů, zvýšit počet současných zaměstnanců pobytových

služeb MÚSS. „Jednoznačně bychom obsloužili více lidí, a to až dva tisíce. Nejde jen o uživatele našich služeb, ale zájem už projevila také Městská charita Plzeň či Domovinka. Službu mohou samozřejmě využít i cizí strávníci, tedy senioři zatím žijící doma. Jídlo chceme i mrazit, mohou si jej tak zajistit k večeri nebo na více dnů. Podstatné je to, že zájemcům o tuto službu budeme moci předkládat jídla respektující stravovací pravidla platná pro seniory a navíc v rámci diety, kterou jim indikoval lékař,“ vysvětluje Vladimír Chuchler, ředitel městského ústavu, který je příspěvkovou organizací města. Součástí projektu vývařovny je také kompletní technologické vybavení provozu. (red)

Plzeň brázdí osm červených fordů v unikátní Karkulce

Carsharing neboli službu nabízející sdílená auta spustily pod názvem Karkulka v září Plzeňské městské dopravní podniky. Plzeň je tak zatím jediné město v České republice, kde tuto službu provozuje dopravní podnik, v ostatních městech ji zabezpečují soukromé firmy. Projekt zapadá do konceptu Smart City Plzeň. Sdílená auta (na snímku) jsou určena pro lidi, kteří vůz nepotřebují pravidelně a nechťejí se o něj sami starat. Pro ty, kteří nenajedou svým automobilem více než 10 tisíc kilometrů za rok, se carsharing vyplatí i finančně.

Smart City Plzeň

„Zatím jsou k dispozici dva typy vozidel, menší Ford Ka+ a prostornější Ford Focus combi, celkem je po Plzni rozmístěno osm vozů, všechny v červené barvě,“ říká pro-

jektový manažer dopravních podniků Milan Šot. Prostřednictvím mobilní či webové aplikace si klienti mohou na mapě vybrat a snadno zarezervovat vůz a případně se k němu i nechat aplikací navigovat. Vůz je možné odemknout Plzeňskou kartou či mobilní aplikací, klíčky budou připraveny v palubní přihrádce. Tam klienti naleznou také CCS kartu sloužící k platbám za

benzín. Až uživatel cestu ukončí, klíček i tankovací kartu vrátí do přihrádky a vůz zamkne opět aplikací či Plzeňskou kartou. Vozy jsou k dispozici ve všech větších obvodech, po jednom na Košutce, v Bolevci, v Doubravce, na Borech, ve Skvrňanech, v centru města a dva jsou na Slovanech. Klient za půjčení auta zaplatí 3,50 korun na kilometr za menší vůz a 4,50 korun na ki-

lometr za větší vůz. K tomu se připočítává hodinová sazba za půjčení vozu, která činí opět podle velikosti vozu 45 nebo 55 korun na hodinu. Pro častější výpůjčky se vyplatí zaplatit měsíční paušál ve výši 150 korun, respektive 75 korun pro roční předplatitele plzeňské MHD, s nímž platí zvýhodněné sazby. „Pro případ jakýchkoli problémů je zákazníkům k dispozici non-stop asistenční služba. V ceně výpůjčky už je také zahrnuto havarijní pojištění, dálniční známka a palivo,“ upozorňuje dopravně provozní ředitel Jiří Ptáček. „Celý systém včetně vozů představí PMDP 27. září v DEPO2015 na akci Inovujeme Plzeň,“ dodává. Dopravní podniky počítají, že pokud bude o Karkulku zájem, přikoupí další vozy a službu rozšíří.

Podrobnosti o projektu jsou v letáku uvnitř listu. (an)

Plzeňský tým je 41. na světě

Studenti Západočeské univerzity v Plzni postavili formuli a soutěžili s ní i v zahraničí

Nový model studentské formule s označením UWB05 z dílny studentského Racing Team Pilsen se o prázdninách poměřoval ve třech prestižních mezinárodních závodech soutěže Formula Student. O zážitky, informace o konstrukci vozu a řadu dalších věcí se podělila členka týmu a studentka Fakulty strojní Západočeské univerzity v Plzni obořu průmyslové inženýrství a management Kateřina Kašová (na malém snímku).

Jak se taková křehká dívka jako vy dostane ke konstruování závodního auta?

Strojní fakultu studoval můj kamarád z Hradce u Stoda, odkud pocházím, a oslovil mě s nabídkou spolupráce. Tehdy jsem ještě studovala ekonomickou fakultu, říkal, že by se jim budoucí ekonom do týmu hodil. Nakonec jsem na navazující studium přešla na strojní fakultu a učení i práce kolem formule mě baví.

Jste v týmu jako dívka sama? Kolik vás je celkem a z jakých fakult?

V současné době jsme v týmu, který má 23 členů, čtyři. Kolegové jsou ze strojní fakulty z různých kateder, například z konstrukce nebo obrábění, další jsou z fakulty aplikovaných věd a v týmu máme šikovného studenta z elektrofakulty.

Co máte na starosti v týmu vy?

Hlavně komunikaci se sponzory a zajišťování financí, mimo to prezentaci našeho projektu na veřejnosti a všeho, co s ním souvisí. Na samotných závodech mám na starosti jednu z disciplín. Závody se totiž skládají z dynamických a statických disciplín.

Co to znamená?

Dynamické disciplíny se týkají závodění s vozem. Při statických disciplínách musíme porotě obhájit konstrukční řešení vozu, včetně jeho nacenění. Moje parketa je hlavně jedna ze statických disciplín, konkrétně business prezentace. Jednoduše řečeno musíme porotu přesvědčit, že náš nápad je skvělý, perspektivní, ziskový, a pokud ho

Studentská formule v akci.

Foto: Formula Student Germany

někdo nekoupí, pak udělá hroznou chybu. Máme na to pouhých deset minut a celá prezentace je v angličtině.

Jste na ni sama a jak se na ni připravujete?

Někdo je sám, ale my jsme zvolili variantu dvou prezentujících. S kolegou si prezentaci připravujeme dopředu a snažíme se ji trénovat.

Pustí vás někdy kolegové i ke konstrukci samotného závodního vozu?

Ke konstrukci přímo ne, ale pomáhám s výrobou zejména kompozitních částí vozu. A musím říci, že mě to baví. Právě různorodost a možnost vyzkoušet si mnoho věcí je na projektu úžasná.

Kolik projektu věnujete času?

Většinu svého volného času přes školní rok a poté o prázdninách čas, který trávíme na závodech. Byli jsme letos na třech soutěžích, první byla už 11. června v Itálii, závod Formula Student Italy na okruhu Ricardo Palleti ve Varano de Melegari. V konkurenci 47 týmů s vozy se spalovacím motorem jsme skončili na 7. místě. Pak následoval další závod Formula Student Czech v Mostě, kde jsme se umístili na 10. příčce. Posledním závodem byla 6. srpna Formula Student Germany. Na okruhu Hockenheimring se ho zúčastnilo přes 115 týmů s více než dvěma tisíci studentů z celého světa. V něm

j jsme skončili i přes diskvalifikaci v hlavním závodě na 26. místě. Takže jsme jen balili, vybalovali, opravovali, zdokonaľovali auto a chystali nové prezentace. Byl to neskutečný fofr.

Určitě jste si ale udělali alespoň čas na oslavu úspěšných závodů?

Oslavy probíhaly přímo na závodech, když se nám něco podařilo. Například jsme v Německu získali 2. místo ve sprintu na 75 metrů, což byl náš zatím nejlepší výsledek v jednotlivých disciplínách, a udělalo nám to velkou radost, přestože nám první místo uteklo jen o setiny sekundy.

Nemrzí vás, že si nevyděláte na brigádě a nemůžete jet třeba k moři?

Ne, pokud by to tak bylo, asi bych se tohoto projektu neúčastnila, mimo to i brigáda přes léto se stihnout dá a cestovat je možné po závodech během září. Celkově však práce a čas strávený na projektu není finančně ohodnocený, ale troufnu si říci, že se nám práce vyplácí jinak.

Jak?

Dostáváme se k zajímavým pracovním nabídkám od našich sponzorských i jiných firem. Potkáváme se také se zajímavými lidmi z oblasti motorsportu a automobilového průmyslu a hlavně získáváme nenahraditelné zkušenosti a velké plus do životopisu.

Můžete nějaké osobnosti jmenovat?

Třeba Ross Brawn, který je jedním z největších představitelů F1, je patronem závodů v Anglii. Jinak je možné potkat ředitele světových automobilek a vysoce postavené techniky a konstruktéry.

A vy už máte vybrané zaměstnání?

Nabídek mám několik, ale zatím si nechávám otevřená vrátka. Ještě mě čeká rok inženýrského studia.

Ale určitě se věnujete nějakému koníku ve volném čase. Pracovat se nedá pořád.

Většina lidí v týmu se věnuje hlavně sportu a aktivnímu odpočinku. Já konkrétně hraju volejbal.

Vraťme se ještě k formuli. Kolik stojí takový projekt?

Zhruba dva miliony korun, polovinu činí náklady na stavbu vozu, ostatní finance jdou na testování, startovné na závodech, platby za pobyt a jídlo pro závodní tým.

Kdo vás sponzoruje?

Zhruba čtyřicet firem a Západočeská univerzita v Plzni.

Kolik je na světě týmů?

Přes 540, jedná se hlavně o týmy z Evropy, ale soutěží i týmy z celého světa. My jsme po loňských závodech na 41. místě v celosvětovém žebříčku týmů. (an)

Nový přestupní uzel začne sloužit v prosinci

Stavba dopravního uzlu v Šumavské ulici. Foto: Martin Pecuch

Stavba nového přestupního uzlu v Šumavské ulici v Plzni, kde vzniká nový autobusový terminál, má být dokončena do celostátní změny jízdních řádů, tedy do 9. prosince. Díky terminálu se zkrátí dosavadní tří a půl kilometrová vzdálenost mezi přestupem z autobusu na vlak pouze na několik desítek metrů. Stavba vyjde na bezmála 122 milionů korun včetně DPH. Plzeň získala na projekt dotaci téměř 100 milionů korun z Integrovaného regionálního operačního programu a ze státního rozpočtu. Přestupní uzel Hlavní nádraží má velmi výhodnou polohu poblíž centra města, v jeho těsné blízkosti vedou dvě tramvajové linky a většina trolejbusových linek MHD. Novým umístěním autobusového terminálu před nádražím se zefektivní organizace veřejné dopravy v Plzni, zkválitní se a zrychlí přestupy mezi vlaky, veřejnou příměstskou a městskou dopravou. (red)

Škoda FIT půlmaraton startuje 30. září

Ilustrační fotografie z loňského běhu. Foto: Ondřej Littera

Třetí ročník půlmaratonu se uskuteční 30. září. Hlavní závod bude vypsán na tradiční půlmaratonskou vzdálenost 21,097 kilometru. Trať vede historickým centrem a středem Plzně, běžci se podívají do areálu Škodovky, zamíří do Borského parku a do okolí plzeňských řek, aby se následně vrátili zpět do centra na náměstí Republiky. Přijmout půlmaratonskou výzvu však mohou i ti, kdo si netroufají na celou trať, a to v rámci dvou nebo čtyřlenných štafet. Konat se bude také rodinný běh. Na trasu centrem města o délce 2,5 kilometru mohou vyběhnout rodiče s dětmi, babičky či dědečkové. Startují z plzeňského náměstí pouhých 15 minut po startu hlavního závodu. Nedělní program zahájí dětské závody. Na náměstí bude připraven bohatý doprovodný program pro celou rodinu. On-line registrace je pouze do 25. září. Po tomto termínu je možné se registrovat jen osobně v den konání Škoda FIT půlmaratonu. Registrace a více informací www.skodafit.cz. (red)

S prestižní hokejovou akademií pomáhá město

Hokejová akademie HC Škoda Plzeň začala fungovat vloni v květnu. Už teď klub i hokejisté hodnotí akademii jako hodně přínosnou. V projektu Českého svazu ledního hokeje bylo v uplynulé sezoně v celých Čechách jen 16 klubů. Kluby totiž musí splňovat přísná kritéria. „My jsme je splnili, proto jsme se mohli o akademii ucházet. A od 1. května 2017 u nás akademie pro hráče od 15 do 20 let funguje,“ říká šéftrenér mládeže a vedoucí akademie Petr Vojan.

Náklady na hokejovou akademii pomáhá klubu HC Škoda Plzeň platit i město Plzeň. „Na financování se podílejí celkem tři subjekty, ČSLH, Plzeňský kraj a město Plzeň,“ upřesňuje Petr Vojan. V akademii je nyní zhruba sedmdesátka hráčů. „Zajistíme klukům kompletní výstroj, takže rodiče už nemusí kupovat hokejky a podobně, zajistíme stravování po zápasech, stravování pro tréninkový den, týmové oblečení pro tréninky na suchu, civilní oblečení, zimní bundy, zkrátka zjednodušeně řečeno úplně všechno,“ uvádí šéftrenér. O akademii v Plzni je opravdu velký zájem.

Naděje plzeňského hokeje.

Foto: HC Škoda Plzeň.

I díky výsledkům, které hokejová mládež poslední léta má. „Za poslední dvě sezony dosáhly mládežnické týmy opravdu skvělých úspěchů, v loňském roce měla dokonce juniorka titul, starší dorost také, ostatní týmy měly medaile. I proto je teď velký zájem o hokej v Plzni, chtějí sem jít i děti z ji-

ných regionů,“ říká generální manažer HC Škoda Plzeň Martin Straka. Dodává, že je třeba ještě vytvořit větší základnu menších dětí. „Do budoucna chceme ještě více zapracovat na tom, aby tady byly i úplně malíčké děti. Abychom jich měli v základně dvojnásobek,“ uvádí Martin Straka.

V Plzni hraje hodně dětí i z ostatních regionů, například ze Strakonice, Písku nebo z okolí Prahy. „Já bydlím kousek od Prahy, jsem v Plzni na intru,“ říká patnáctiletý brankář Jaroslav Prchlík, který je v hokejové akademii HC Škoda Plzeň velmi spokojený. Jeho rodiče mají štěstí, nemusí totiž řešit vysoké náklady spojené se synovým sportem. „Naplno využívám všech výhod, jelikož jsem na intru. Platí nám ubytování, stravování, dostáváme výstroj, oblečení, fakt vše,“ usmívá se mladý brankář, jehož snem je někdy být v NHL nebo chytat v extralize za Plzeň. Šéftrenér upozorňuje, že s akademií přišel i velký důraz na vzdělání. Klub má partnerské školy a speciálního školního koordinátora. „Kluci musí splňovat hodně požadavků, co se týká prospěchu i docházky. Chceme, aby měli vzdělání. Všechny eventuelní problémy s kluky řeší školní koordinátor a musím říct, že to opravdu funguje,“ říká šéftrenér. To potvrzuje i Jaroslav Prchlík. „Já chodím na Benešovku. Na vzdělání opravdu hodně dbají a musíme mít i z chování za jedna.“ (red)

Inspirace na vánoční dárky z Loosových interiérů

Do Vánoc možná zbývají ještě tři měsíce, nicméně lépe začít dřív než se trápit na poslední chvíli. Pokud by někdo rád pod stromečkem potěšil své blízké jedinečným zážitkem, lze jim darovat poukaz na komentované prohlídky Loosových interiérů. Dárkové poukazy je možné zakoupit v Turistickém informačním centru nebo online prostřednictvím webu Adolf Loos Plzeň. V prodeji jsou také hedvábné šátky a kravaty, které zdobí dekory použité v Loosových interiérech. Originální módní doplněk určitě potěší každého milovníka kultury.

Prohlídky v rámci Plzeňských oslav vzniku republiky

Letošní říjnové oslavy vzniku republiky připravuje město ve velkém stylu. Nabídnou ještě pestřejší program a vzhledem k stoletému jubileu budou dvoudenní. K narozeninovým oslavám se připojí také tři plzeňské Loosovy interiéry, které si budou moci zájemci prohlédnout 27. a 28. října za symbolickou cenu 28 korun.

Kde Domov můj

Návštěvníkům se otevře byt Voglových na Klatovské 12, byt Krausových v Bendově 10 a běžně nepřístupný interiér v bývalém domě Huga Semlera na Klatovské 19. Poslední zmiňovaný interiér bude v rámci oslav zpřístupněn letos naposledy. Vstupenky bude možné zakoupit v Turistickém informačním centru vedle radnice či na webu www.adolfloosplzen.cz nebo přes Plzeňskou vstupenku. (red)

Loosovy interiéry zvou na prohlídky a kulturu

Loosovy interiéry vznikly v době první republiky. K oslavám stého výročí vzniku Československa se připojí pestrým tematickým kulturním programem. Foto: Jarka Menšíková

Jako architektonický skvost, který vznikl v období první republiky, patří plzeňské Loosovy interiéry k hlavním lákadlům celorepublikového programu k oslavám stého výročí vzniku Československa. Až do konce října si je mohou návštěvníci prohlédnout na dvou prohlídkových trasách každý pátek, sobotu a neděli. Od listopadu už pak pouze v pátek a v sobotu. Kromě pravidelných komentovaných prohlídek se do Loosových interiérů mohou zájemci vypravit i za kulturními zážitky. Pestrý tematický kulturní program nabídne až do konce roku zajímavé přednášky, divadelní představení i taneční kurz.

Přednášky

Podzimní přednášky se budou věnovat Adolfu Loosovi, jeho ženám a investorům. Ve čtvrtek 4. října bude hovořit Karel Zoch o významu plzeňských Loosových realizací v kontextu světové architektury. Další dvě akce připravuje David Růžička. První se zaměří na Semlerovy a jejich rodinnou firmu SEM vyrábějící jehly do gramofonů. Účastníci čeká prohlídka bývalých prostor firmy a prezentace knihy SEM katalog Gabriela Gössela. U příležitosti vernisáže výstavy Klára Becková – Loosová se dozvědí více o Loosových manželkách. V programu nechybí ani poslední z přednášek oblíbeného cyklu Příběh módy, zaměřená na symboliku.

Taneční kurz

„Říká se, že Adolf Loos byl nejen vynikající architekt ale také nejlepší tanečník charlestonu v Paříži. I to je jeden z důvodů, proč jsme se v Loosových interiérech rozhodli uspořádat taneční kurz Josephine tančí,“ uvádí Magdalena Soukupová z organizace Plzeň – TURISMUS. Pod vedením Markéty Čekanové a Jiřího Bránského se účastníci kurzu naučí základní charlestonové kroky.

Divadlo

Na konec září a listopadu jsou připraveny reprízy oblíbeného divadelního představení Odpolední čaj u Loosů

Kulturní program v Loosových interiérech

25. 9. Odpolední čaj u Loosů
divadelní představení

4. 10. Adolf Loos: nejvýznamnější architekt prvorepublikové Plzně
přednáška

11. 10. Semlerové a značka SEM
prohlídka a prezentace knihy

18. 10. Ferdinand Peroutka
přednáška

1. 11. Adolf Loos a jeho ženy
přednáška

15. 11. Josephine tančí
taneční kurz

20. 11. Odpolední čaj u Loosů
divadelní představení

4. 12. Příběh módy IV.
přednáška

11. 12. Pan Roubíček vypravuje
hudebně-divadelní představení

Akce se konají v bytě Krausových v Bendově 10 vždy od 18 hodin. Vstupenky je možné zakoupit v Turistickém informačním centru vedle radnice nebo přes Plzeňskou vstupenku. Součástí akce je vždy také krátká prohlídka interiéru.

Podrobné informace jsou na www.adolfloosplzen.cz.

v podání Poetického divadla. Inscenaci, která vypráví o strastech soužití s geniálním architektem, se už v Loosových interiérech podařilo několikrát vyprodat. V úterý 11. prosince program uzavře divadelní představení Pan Roubíček vypravuje plný židovských anekdot a hudby. (red)

Pro paní Hedvu navrhl Loos pokoj v barvě van Goghových Slunečnic

Jedním ze tří interiérů, které si mohou návštěvníci momentálně prohlédnout na dvou prohlídkových trasách Loosovými interiéry, je Brummelův dům v Husově ulici nedaleko autobusového nádraží. Jako jediný z dochovaných objektů patří potomkům původních majitelů. Rezidence manželů Brummelových vyniká unikátním architektonickým řešením od světoznámého architekta a rozsahem, ve kterém se jí podařilo zachovat. Stejně tak byla výjimečnou ženou jedna z jeho prvních obyvatelk paní Hedvika Liebssteinová alias Heda – maminka Jany Brummelové.

„Maminka paní Brummelové si svou energií a intelektem nepochybně získala nejedno srdce. Sama jej ale měla i pro druhé a aktivně se angažovala v dobročinnosti. Mezi lety 1934 a 1936 předsedala Spolku židovských žen a dívek v Plzni. Účelem tohoto dámského spolku byla podpora kulturních a humanitárních činností. Prostředky pro činnost spolku byly získávány členskými příspěvky, dary a výtěžky ze zábavních akcí,“ vysvětluje Magdalena Soukupová z organizace Plzeň – TURISMUS.

Sám Adolf Loos byl Hedvikou zřejmě nemálo očiřován, neboť se rozhodl její portrét umístit přímo do vstupní haly domu, aby mu i takto věnoval. Údajně zamýšlel, že se portrétování paní Hedviky ujme jeho dlouholetý přítel Oskar Kokoschka. Ten však tou dobou pobýval v Africe, a tak se Loos rozhodl oslovit malíře maďarského původu Kálmána Kéményho tehdy pobývajícího v Plzni. Ač je toto jméno méně známé než Kokoschkovo, jedná se o dodnes uznáva-

Na první pohled možná trochu extravagantní žlutý pokoj paní Hedviky v Brummelově domě, který pro ni Adolf Loos navrhl v barvě jejího oblíbeného obrazu Slunečnice od Vincenta Van Gogha. Foto: Radovan Kodera

ného malíře, který působil za první světové války jako oficiální malíř rakousko-uherské fronty a později se stal členem Ben Uri Society ve Velké Británii.

„Nutno však podotknout, že právě tento portrét se u portrétované nesetkal s nadšením. Paní Hedvika jej údajně do roka odnesla z haly na půdu. Těžko

říct, jestli by s Kokoschkou byla spokojenější. S prací Adolfa Loose snad ale spokojená byla, neboť ten se snažil tuto velkou milovnici umění potěšit

obývacím pokojem v pestré kombinaci barev jejich oblíbených van Goghových Slunečnic,“ doplňuje Magdalena Soukupová. (red)

Kreativní areál DEPO2015 se proměňuje

Dožínky oficiálně pokřtí novou tržnici a předtím se bude konat mezinárodní knižní veletrh

Na ilustračních snímcích knižní veletrh a pozvánka na letošní dožínky.

Foto: archiv

Kreativní zóna DEPO2015 se proměňuje a rozšiřuje své aktivity. Ve dnech 21. a 22. září bude poprvé hostit mezinárodní knižní veletrh a literární festival Svět knihy Plzeň. Na své si přijdou nejen milovníci beletrie, non-fiction a vzdělávací literatury, ale i diskuzí a setkávání s autory. Budou moci potkat například Josefa Formánka, Jiřího Grygara, Galinu Miklinovou nebo Tomáše Sedláčka.

Účast přislíbili také čínský disident Liao I-wu, švédský spisovatel Jan Guillou či polští autoři Mariusz Szczygiel, Zbigniew Czendlik a Mariusz Surosz. Na všechny návštěvníky čeká velký výběr domácí knižní produkce za zvýhodněné ceny. Hlavní část programu se koná v DEPO2015, čtení budou probíhat také v unikátních Loosových interiérech či areálu Plzeňského Prazdroje.

Zajímavé doplnění představují doprovodné výstavy, expozice Pocta Rychlým šípům připomene 80. výročí založení populárního chlapeckého klubu, ke komiksu se vztahuje i Punta, zapomenutý hrdina českého komiksu (1934–1942). Léta komunistického režimu představí Fotbal v undergroundu a Příběhy 20. století. Návštěvníci veletrhu budou mít zároveň vstup zdarma na výstavu 100PY:

Sto let očima pěti generací. Vstupné činí 80 korun, zlevněné 40 korun, pro školní skupiny 20 korun. Otevřeno je po oba dny od 9 do 19 hodin.

Od konce září nabídne farmářské a řemeslné výrobky stálá Tržnice DEPO. Budou se v ní konat trhy, workshopy, přednášky a další akce zaměřené na zdravý životní styl, ekologii i design. Místo ozdobí dílo Maxima Velčovského Slunečnice.

Tržnice se přirozeně propojí s dalšími aktivitami v DEPO2015, především s komunitní zahradou Pěstírna DEPO a s otevřenou řemeslnou dílnou Makerspace. Do areálu také zamíří 30. září od 11 hodin slavnostní dožínkový průvod, jehož součástí bude farmářský jarmark, hudební vystoupení, kuchařská show i přehlídka zemědělské techniky. Právě Dožínky oficiálně pokřtí novou tržnici. (mr, an)

V Plzni a okolí se otevírají ateliéry

Akce nazvaná Víkend otevřených ateliérů Plzeň tvořivá se koná 29. a 30. září. Veřejnosti se už potřetí budou věnovat výtvarníci ve svých ateliérech, galeristé otevřou zdarma výstavní síně, výtvarné školy připraví ukázky prací a workshopy. Na více než 60 místech v Plzni a okolí se bude tvořit, hrát a poznávat umění z různých stran. Návštěvníci mohou putovat podle mapy, kterou lze stáhnout na webu www.otevreneATELIERU.cz. Tištěné

mapy jsou k dispozici v infocentrech a jednotlivých ateliérech. Letos se akce účastní více než 120 umělců. „Víkend přinese široké spektrum výtvarných technik, zájemci potkají malíře, sochaře, architektu, designéry, šperkaře, fotografy, řezbáře, keramiky či kreslíře. Tvořit je možné na 30 místech,“ říká Jana Brabcová z pořádající společnosti Grafia. Sobotní večer ožije opět ART PARTY, od 20.30 hodin v Papírně. Vstupy jsou zdarma. (red)

Jazz bez hranic uvede světové interprety

Americký baskytarista Steve Clarke a ekvádorská zpěvačka, skladatelka a pianistka Andrea Barzola.

Foto: archiv

Po koncertu orchestru legendárního Counta Basie na náměstí Republiky pokračuje projekt Jazz bez hranic uváděním světových jazzových interpretů i na podzim. Renomovaný americký baskytarista Steve Clarke a jeho

trio s Walterem Phishbacherem na klávesy a Jajcem Deczim na bicí vystoupí v Domě hudby 9. října. Ještě před nimi ve stejný den bude svůj latinskoamerický projekt prezentovat ekvádorská zpěvačka, sklada-

telka a pianistka Andrea Barzola v doprovodu Folhinha Bandu. Autentické blues z Los Angeles pak zazní 12. listopadu v Buena Vista Clubu v podání dua světoběžníků Bill Barrett & Brad Lewis. (red)

ROZHOVOR

Marie Caltová se těší na psaní knihy vzpomínek

V koutku kanceláře milovaná fenka Daisy, kolem počítače stohy papírů a černobílých fotografií. „Zrovna připravuji materiály k pořadu o plzeňských rodácích, herci a režisérovi Miroslavu Horníčkovi. K jeho stým narozeninám se chystá řada akcí. Mám na něho hodně vzpomínek, znal se velmi dobře už s mými rodiči. Začínali společně v plzeňském Studentském avantgardním kolektivu,“ říká dříve dramaturgyně a nyní lektorka Divadla Josefa Kajetána Tyla Marie Caltová, která obdrží Uměleckou cenu města Plzně za celoživotní dílo.

Tak zavzpomínejte.

Napsal pro naše divadlo dvě hry, jednu přímo na tělo Monice Švábové, to je známé Setkání s Veronikou. Já po něm chtěla, aby napsal hru o sobě. Navrhl, že se postaví do role dona Juana, který bilancuje svůj život. Souhlasila jsem, ale když ji napsal, řekla jsem mu, že je hra samá citace juanovských legend a vlastní Juan je matný. S humorem sobě vlastním říkal, že kdyby věděl, že mu

Marie Caltová na snímku své maminky, fotografky Divadla Josefa Kajetána Tyla. Foto: Věra Caltová

v dospělosti hodím jeho hru takzvaně na hlavu, tak by mě, když mě jako maličkou choval v náručí, upustil na zem. No, asi by to byla škoda.

Proč se vám jeho hra nelíbila?

Miroslav Horníček byl všechno jiné, don Juan však ne. Měl celý život krásný vztah se svou manželkou Bělou, vážil si lidí, byl tolerantní, sebe bral s humorem. Dnes vím, že to byla především moje chyba, když jsem mu na ten nápad kývla. A podobných příhod mám nepřeberné množství.

Například?

Jak se dělalo divadlo za totality, jaké zdůvodnění dramaturgického plánu se vymýšlelo, abychom mohli hrát dobré autory. To jsou historky, žádné záznamy však o tom nejsou.

Tak prosím krátce alespoň ještě jednu.

Konaly se Dny bulharské kultury a na plzeňské divadlo padlo, že musí hrát nějakého bulharského autora. Šla jsem tehdy na radu za kamarádem Milošem Vojtou, redaktorem a překladatelem z bulharštiny. Poradil, abychom nastudovali Lidožroutku Ivana Radoeva. Výborný text. Je o příchodu bývalého funkcionáře strany do domova důchodců, ve kterém jsou do té doby skvělé harmonické vztahy. Pracuje tam jako

sestra černoška, ale on ji ponižuje, chová se jako rasista a vztahy v celém domově postupně zničí. Když se mu černoška zjeví nahá, zemře a situace v domově se vrátí do původního stavu. Představení jsme odehráli a strhl se neskutečný bugr, co jsme si to dovolili uvést. Volala jsem Vojtovi, který hru přeložil, a on zase kamarádovi na ÚV KSČ. Ten vytočil číslo do Plzně a ostrým tónem vytkl zdejší soudruhům, že nepochopili, že hra není kritikou socialismu, ale kritikou negativních jevů v socialismu, a byl klid. Představení se hrálo dál a mělo zasloužený úspěch. A právě abych takové věci sepsala, rozhodla jsem se, že od června příštího roku v divadle definitivně skončím a napíšu knížku. Třeba, že mi bolševici vlastně zachránili manželství.

Cože?

Měla jsem úžasného charismatického manžela (šéfa plzeňské opery Miroslava Doulíka, pozn. red.), který měl kolem sebe pořád nějaké citelky, ale když ho v roce 1970 vyhodili pro politické názory z divadla a on nezavadil o práci, všechny o něho

ztratily zájem. A tak jsem s tímhle báječným chlapcem prožila 47 let krásného života.

Takže jste živila celou rodinu?

Naštěstí jsem si nechala jméno Caltová, a tak jsem komunisty neprovokovala Doulíkovou. Na dramaturgický post se nikdo nehrnul, protože tam bylo hodně práce a malý plat. Jednu dobu jsem z něj živila celou rodinu. Manžel občas pohostinsky režíroval, jezdil tramvají, pracoval ve kvasinkárně, naučil se dělat keramiku, pracoval jako zaměstnanec OSP Klatovy na přestavbě Velkého divadla. A nikdy si na svůj osud nestěžoval.

To bude knížka jedna radost, ale nechce se mi věřit, že po vaší více než padesátileté praxi v divadle skončíte.

Pokud bude někdo stát o konzultaci, ráda popovídám. Například jsme se domlouvaly s výbornou dramaturgyní Klárou Špičkovou, která je teď na mateřské dovolené. Ale teď se těším, že budu psát knížku, a to při práci, byť by byla na půl úvazek, nejde. Dramaturg je v divadle, i když tam fakticky není. (an)

Divadlo chystá řadu novinek

Na sezonu připravuje 23 premiér, výstavy a rozvíjí mecenášský klub

Přesně 23 nových inscenací připravilo Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni pro svou 154. sezonu. Operní nadšenci se mohou těšit například na Mozartova Idomeneu v režii známé německé režisérky Arily Siegert či na romantickou operu Iris Pietra Mascagniho. Souboru muzikálu se podařilo získat licenční práva na muzikál Billy Elliot, který se poprvé představí v České republice v Plzni na velkém jevišti Nového divadla.

„Repertoár činohry obohatí Molièrův Tartuffe nebo třeba kabaretně pojatý horor s nádechem středověké mystiky Modrovous, jehož různé variace se v literární tvorbě prolínají až do dnešních dní. Rozhodně nezklame ani soubor baletu, který na jaře nastuduje balet Červený a černý v choreografii Youri Vamose, významného evropského choreografa, jehož díla vynikají dramatickostí, invencí a důvtipem. A to jsou jen střípky z nově připravovaného repertoáru. Celou sezonu pak společně završíme pátým ročníkem projektu Noc s operou, který tentokrát přinese slavnou Verdiho operu Nabucco,“ říká ředitel divadla Martin Otava.

Velkou radost má ze spolupráce s Hudebním divadlem Karlín. Společně připravují muzikál Duch, který má premiéru 29. září 2018 v Plzni, pražská premiéra v Hudebním divadle Karlín bude na začátku roku 2020. Další koprodukce potěší především milovníky klasické velké opery. Soubor opery

Muzikál Duch vzniká ve spolupráci s Hudebním divadlem Karlín a má premiéru už 29. září.

Foto: Martina Root

uvede spolu s Hudebním divadlem Karlín Veselou vdovu Franze Lehára. V tomto případě bude první premiéra v Praze, a to 24. ledna 2019 a následně v únoru téhož roku na velkém jevišti Nového divadla v Plzni. „Navázání takto intenzivní spolupráce s naší první muzikálovou scénou je pro nás velkou ctí a radostí. Věřím, že obě inscenace mimořádně potěší naše plzeňské publikum i diváky v Praze,“ uvádí ředitel.

Divadlo také představí lidi pracující „za oponou“, jimž se netleská, ale bez

nichž by divadlo nehrálo. V prvních dvou patrech foyer Nové scény se proto uskuteční dvě výstavy cyklu „Jak se dělá divadlo“. Expozice Jak se dělá divadelní scéna přiblíží výrobu dekorací od počáteční ideje až po jejich realizaci a výstava Divadlo za oponou ukáže na fotografiích profese umělecko-technických pracovníků. Nyní se ve foyer Nové scény koná Plzeňský salón, který otevřel divadelní prostor výtvarným umělcům regionu. Začal tak, aby se v říjnu časově potkal právě se

stým výročím založení Československa. Výroční výstava členů Unie výtvarných umělců Plzeň k výročí 100 let od založení samostatné republiky potrvá do 28. října. V tento den divadlo uvede zcela mimořádné slavnostní představení – Smetanovu operu Libuše. Vstupenky divadlo nabízí v rámci Plzeňských oslav vzniku republiky za symbolických 28 korun.

Divadlo chystá také řadu dalších akcí, včetně mecenášského klubu. Bližší informace jsou na webu divadla. (red)

Knihovna zve na hudbu i cestování

Mladší a zatím ne tak známí autoři včetně zavedených, kteří se kromě koncertní činnosti věnují také literární, pedagogické nebo produkční tvorbě, vydávají hudební alba a vystupují v zahraničí, se představují už čtvrtým rokem ve skvrňanské knihovně.

„V říjnu se v cyklu nazvaném Koncerty mezi knihami odehrají dva koncerty. Jako první představí 9. října v 18 hodin svůj akustický rock písničkář Inženýr Vladimír. Vstupné je 50 korun. Společný koncert Honzy Spáleného, otce českého blues, a folkového barda Petra Rímského se skupinou Mísitu se uskuteční 17. října v 19 hodin. Vstupné se pohybuje od 100 do 170 korun,“ zve knihovník Jan Albrecht.

„Pokračují i oblíbené cestopisné přednášky s promítáním. Do Kazachstánu se zájemci mohou podívat 24. září, Grónsko – katedrála přírody je na pořadu 1. října, 15. října následuje přednáška nazvaná Amazonie a 29. října Pobaltí. Všechny přednášky začínají v 18 hodin. Vstupné je buď dobrovolné nebo 40 korun,“ dodává Jan Albrecht. (red)

Plzeňský podzim se letos koná poprvé

Program nového festivalu

pondělí 1. 10. 2018 v 19.30 hodin
Západočeské muzeum Plzeň,
Inspirace – Alena Grešlová – klavír,
Anna Sommerová – housle, Vojtěch Jouza – hobojs

středa 10. 10. 2018 v 19.30 hodin
Dům hudby, Husova 30, Plzeň,
Prvorepublikové reminiscence, Markéta Cukrová – mezzosoprán, Kristýna Znamenáčková – klavír

pondělí 15. 10. 2018 v 18 hodin
Kostel Věch svatých, Plzeň–Roudná,
Lidem dobré vůle, Česká píseň Plzeň

pondělí 29. 10. 2018 v 19.30 hodin
Dům hudby, Husova 30, Plzeň,
Česko–Slovenský recitál, Roman Janál – baryton, Karel Košárek – klavír

pondělí 2. 11. 2018 v 19.30 hodin
Kostel svatého Jana Nepomuckého,
Chodské náměstí, Plzeň, In memoriam, Česká píseň Plzeň se sólisty: Andrea Frídová – soprán, Jana Piorecká – alt, Tomáš Kořínek – tenor, Jakub Hliněnský – bas, Komorní orchestr Vladimíra Sommera, dirigent Vojtěch Jouza

(red)

První ročník mezinárodního hudebního festivalu Plzeňský podzim se koná od 16. září do 2. listopadu v Plzni. Pořádá ho spolek Česká píseň Plzeň. Vznikl z přání a potřeby mít ve městě festival, který propaguje píseň a zpěv, tradici sborů v západních Čechách a touhu smíšeného pěveckého sboru Česká píseň uvádět v Plzni kantáty, oratoria a větší mše, provádět světové premiéry nových skladeb, pozvat další sbory ke spolupráci, podpořit spolupráci amatérských a profesionálních těles, propojit jednotlivé organizace a spolky zaměřující se na hudbu, propagovat vynikající a zajímavé interprety písní v recitálech. Protože rok 2018 je významným výročím československého státu a státnosti, organizátoři zvolili téma Československé století. Předprodej vstupenek je na www.plzenskavstupenka.cz a další informace jsou na webových stránkách www.plzenskypodzim.cz. (red)

Kde Domov můj

Plzeňské oslavy 100. výročí
založení samostatné republiky
1918–2018

DĚKUJI, BYLO TO KRÁSNÉ!

JEDINEČNÝ KONCERT KE 100. UÝROČÍ UZNIKU ČESKOSLOUVENSKA
S HUDBOU 30. A 40. LET

PLZEŇSKÁ FILHARMONIE
VÁCLAV MAREK A JEHO BLUE STAR
ŘÍDÍ MICHAEL ROHÁČ
HOST POŘADU PETA RYCHLÝ JAKO KAREL HAŠLER

DEPOZIT
27. 10. 2018, 19:00
VSTUPNÉ: 280 Kč

WWW.PLZENSKAUSTUPENKA.CZ
WWW.PLZEN2018.EU

Výstavy připomenou slavné plzeňské rodáky – Bimbu, Heckela a Horníčka

Kreslíře a ilustrátora Bohumila Bimbu Konečného, fotografa Viléma Heckela a herce, spisovatele, režiséra a výtvarníka Miroslava Horníčka, tři slavné plzeňské rodáky narozené před sto lety, připomenou v rámci oslav vzniku republiky výstavy v Plzni i v Praze.

Všechny tři spojuje nejen místo a rok narození, jímž je Plzeň 1918, ale především hluboké otisky jejich života v jednom století dějin naší země. V rámci celoročního projektu Plzeň 2018 přiblíží tyto tři osobnosti obsáhlé samostatné výstavy a další akce. Jako první bude od 4. října 2018 do 27. ledna 2019 v Západočeském muzeu v Plzni k vidění výstava VILÉM HECKEL 100. Představí jednotlivé části tvorby tohoto fotografa v kontextu s jeho životní cestou, která skončila tragicky v roce 1970 při expedici na horu Huascarán. Svými fotografiemi Vilém Heckel přiblížil vzdálené vrcholy a zapomenuté kouty světa širokému publiku. Jeho rozsáhlá tvorba obsahuje

Na prvním snímku tvorba Viléma Heckela, na druhém Miroslav Horníček a na třetím Bohumil Bimba Konečný.

Foto: archiv

průmyslové a reklamní fotografie, reportážní dokumentaci, krajinné fotografie celého Československa a foto z vysokohorských expedic. Na výstavě bude více než 100 fotografií, z nichž některé nebyly dosud zveřejněny. Součástí budou téměř všechny Heckelovy publikace a některé jeho osobní věci. Uskuteční se díky pomoci dcery Viléma Heckela Heleny Heckelové a jejího spolupracovníka Martina Fojtka

z galerie Fotografic. Iniciátorem výstavy a kurátorem za Západočeské muzeum je Markéta Formanová.

Odkaz Miroslava Horníčka, všestranného umělce a jedné z nejvýraznějších osobností české kultury minulého století, je v Plzni stále živý. Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje chystá na září Literární festival věnovaný Miroslavu Horníčkovi, kabaretní Divadlo Pluto zve

v listopadu na festival divadelní. Jeho životem a tvorbou provede výstava v mázhauzu radnice. K vidění bude od 2. do 23. listopadu 2018 pod názvem Miroslav Horníček – 100. výročí narození. Pořádá ji město a její podtitul zní Tak už jsem zase doma, Plzeňáci! „Tak jako Miroslav Horníček nikdy nezapomínal na své rodné město a vždy se hrdě vracel ke svým kořenům, tak chce město Plzeň podzim-

ními akcemi připomenout jednoho ze svých významných a jedinečných rodáků a zavzpomínat na něj,“ říká Kateřina Zvěřinová z odboru kultury magistrátu. Poctu Miroslavu Horníčkovi chystá na listopad i Divadlo Josefa Kajetána Tyla, které po něm v den jeho 100. narozenin, 10. listopadu 2018, pojmenuje foyer Malé scény Nového divadla a odhalí jeho bustu. Ve Velkém divadle se pak odehraje vzpomínkový Galavečer k poctě Miroslava Horníčka v režii Antonína Procházky.

Od 6. prosince 2018 do 20. ledna 2019 se Plzeňané budou moci v Galerii Jiřího Trnky podrobně seznámit s jedinečnými kresbami i životním osudem Bohumila Bimby Konečného. Byl mistrem dynamických dobrodružných ilustrací a kresb krásných žen, ilustrátorem knih Jaroslava Foglara a Otakara Batličky i autorem řady reklamních plakátů. „Poprvé jsou součástí výstavy originály z knižních výborů Otakara Batličky z konce 60. let a také z Mladého hlasatele a foglarovek, které byly řadu let nepřístupné v zapečetěném bytě Jaroslava Foglara,“ upozorňuje kurátor výstavy Jan Hosnedl. (red)

STALO SE PŘED 100 LETY

Ještě v závěru divadelní sezony 1917/1918 uvedlo městské divadlo Tylovu hru Jan Hus **4. července**. Další premiéry následovaly v září, a to **7. září** Skruzného Románek na horách a **19. září** Svobodovy Čekanky.

6. července 1918 uspořádal Osvětový svaz v Městanské besedě přednášku doktora Kamila Krofty k oslavě památky Mistra Jana Husa. Na akci zazpíval Hlahol Chorál národa českého a píseň Kdož jste bojovníci. Ve Skvrňanech a v Doudlevcích na toto téma přednášel profesor A. Zátapek. Na Slovanech uspořádal Husovu oslavu spolek divadelních ochotníků Mošna za přispění pěveckého sboru Hřímaly.

13. července 1918 se konala v pražském Obecním domě ustavující schůze reorganizovaného Národního výboru složeného ze zástupců českých politických stran (podle výsledků voleb do parlamentu 1911). Členem byl mimo jiné i G. Habermann. Plzeňský tisk o tom referoval v pondělí **15. července**.

14. července byla v přírodním divadle Na Zámečku provedena Smetanova Prodaná nevěsta. Bylo to první představení na této scéně od **28. června 1914**, kdy poslední divadelní představení bylo přerušeno zprávou o smrti arcivévody Františka Ferdinanda d'Este.

21. srpna 1918 stávkovalo na protest proti špatnému zásobování celé osazenstvo drážních dílen, Škodovky a její muničky (přes 30 tisíc zaměstnanců). Po vojenských hrozbách se železničáři vrátili do práce již druhý den, škodováci ale až **28. srpna**.

1. září 1918 vstoupil v platnost zákaz ministerstva výživy soukromě se zásobovat potravinami na venkově. Zvláště pro nemajetné obyvatelstvo bylo nakupování na venkově jedinou možností přilepšení k přidělovému systému. Zákaz vyvolal bouři odporu v celém Rakousku. Dlouhodobá podvýživa i válečný stres přispěly k rychlému šíření španělské chřipky, jejíž epidemie udeřila v **polovině září** 1918. První případy se objevily ve vojenských lazaretech v Plzni již v červenci, ovšem již několik týdnů řádila nemoc zvláště mezi dělníky Škodových závodů. Do počátku října onemocnělo přes 30 tisíc obyvatel Plzně, tedy asi jedna třetina. Epidemie vyvrcholila v druhé polovině října, vyžádala si 300 obětí.

23. září 1918 Loutkové divadlo Feriálních osad hrálo poprvé satirickou scénku, v níž Kašpárek symbolicky pohřbívá monarchii. Scéna vyvolala bouřlivé nadšení, úřady již nestačily herce perzekuovat.

Ve dnech **27. a 28. září** 1918 v očekávání protizidovského a protiněmeckého pogromu došlo ve městě z příkazu okresního hejtmanství k zesílení bezpečnostních opatření. (špf)

Z historie Plzně - 27. část: Hudební život

Hynek Palla.

Foto: Archiv města Plzně

Koncem 18. století byla hlavním provozovatelem hudby římskokatolická církev. Po zrušení literátských bratrstev v roce 1785 převzali péči o duchovní hudbu kantor (později regenschori), varhaníci, vokalisté a diskantisté. K nejvýznamnějším ředitelům kůru kostela sv. Bartoloměje patřili skladatel a pedagog Jan Josef Wurscher a na začátku 19. století František Křepelka, přítel Jakuba Jana Ryby. Ten na kůru sv. Bartoloměje prováděl četné Rybovy skladby, mimo jiné i oratorium pro sóla, sbor a orchestr Stabat Mater, za které dostal skladatel nejen finanční obnos 100 zlatých, ale 28. května 1805 byl jmenován čestným občanem města Plzně. Tě věnoval téměř 100 skladeb, které většinou náležely do cyklu Cursus sacro harmoni-

cus, včetně kantáty Jubel der Pilsner (Jásot Plzeňanů). Tato kantáta byla provedena s velkým úspěchem v Plzni 18. října 1814 pod názvem Oběť míru na památku vítězství nad Napoleonem u Lipska. Ryba se tak městu odvděčoval za to, že zde mohl jeho syn Vilém s podporou plzeňských měšťanů studovat.

Od září 1843 působil jako regenschori na bartolomějském kůru František Matěj, mimo jiné vedoucí ostroštrelecké kapely i ředitel divadelního orchestru. Významnou varhanickou osobností byl Vojtěch Hřímaly starší. V letech 1895 až 1935 vedl bartolomějský kůr jeden z nejvýraznějších představitelů plzeňského hudebního života Norbert Kubát. Hudební produkce kapely ostroštrelecké či kapely 35. pěšího pluku doprovázely

výročí významných osobností, pokládání základních kamenů, oslavy založení spolků, svěcení praporů či zvonů. Ve městě byly pořádány hudební akademie, plesy a taneční zábavy. Sborová činnost se v Plzni rozvíjela zvolna. V říjnu 1862 byl v Plzni založen mužský sbor Hlahol, do jehož čela se v roce 1864 postavil Hynek Palla. V roce 1865 byl ustaven sbor ženský a o dva roky později smíšený. Po Pallově odchodu se sboru ujal Matěj Slezák, kterého nahradil na postu sbormistra Jindřich Strnad, pozdější kapelník v nově otevřeném plzeňském divadle. Od roku 1898 vedení převzal Norbert Kubát, pod nímž dosáhl Hlahol (tedy jeho vybraná část, takzvaný pařížský odbor) vítězství na pěveckých zápasech v Paříži a Bruselu v roce 1900. Tento odbor se v roce 1901 osamostatnil jako mužský sbor Smetana. K nejvýznamnějším počínům sboru patřilo nastudování Stabat Mater Antonína Dvořáka, ještě před premiérou v Birminghamu zazněla v Plzni jeho kantáta Svatební košile a v koncertní premiéře Mše D dur – Lužanská.

Nejstarší dělnický pěvecký sbor vznikl při vzdělávacím spolku Dělnická beseda v Plzni, jenž byl založen 9. února 1873. Od roku 1912 nesl sbor jméno Hynka Pally. Na počátku 20. století vzniká Dělnické pěvecké sdružení Doubravka, Pěvecký sbor Skupiny slévačů Plzeň, Pěvecký odbor železničních zřízenců, v roce 1901 mužský pěvecký spolek Hřímaly, v roce 1907 pěvecké Sdružení učitelů Plzeňska, od roku 1911 i s ženskou částí Sbor plzeňských učitelů.

Z německých sdružení vznikl v roce 1867 pěvecký spolek Liedertafel. Sbormistrem se stal klavírista, pedagog a hudební organizátor Josef Gerlach, který odešel pro národnostní neshody z Hlaholu. Pořádal přednášky, pěvecká a sborová vystoupení, hudební zábavy a podobně. V roce 1907 vznikl Deutscher Männergesangsverein.

Prvním symfonickým tělesem se v Plzni stal Plzeňský filharmonický spolek, založený roku 1882 z podnětu Hynka Pally. Instrumentální hudbu pěstovaly kapely ostroštrelecká a vojenská. Poloamatérský symfonický orchestr založil v roce 1907 Norbert Kubát. Těleso spoluúčinkovalo s Hlaholem i s chrámovým sborem. V roce 1908 byla založena hudební sekce uměleckého odboru Osvětového svazu.

Štěpánka Pfliegerová,
Archiv města Plzně

SOUTĚŽÍME S DIVADLEM

Sopranistka Radka Sehnoutková byla na snímku v minulém čísle Radničních listů. Správně odpověděla Tereza Bániová a vyhrává vstupenky do divadla a drobné dárky.

I tentokrát mohou zájemci hádat. Krvavé křtiny nebo Drahomíra a její synové (název, pod kterým drama uvádí činohra DJKT) je jednou z nejslavnějších Tylových historických her. Fotografie zachycuje babičku Ludmilu v podání herečky, jejíž jméno je soutěžní otázkou. Odpověď je možné nalézt na webových stránkách www.djkt.eu.

Lze ji poslat do 28. září na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Soutěžíme s divadlem. (red)

SPRÁVNÝ TIP S ALFOU

Alfa farma, volně inspirovaná dílem George Orwella, se jmenuje inscenace Divadla Alfa, z níž byl snímek v minulých Radničních listech. To je správná odpověď na soutěžní otázku. Výhercem se stal Jiří Hudec a získává dvě vstupenky do Divadla Alfa a další odměnu.

Stejnou cenu obdrží také ten, kdo správně odpoví na novou soutěžní otázku a bude vylosován. Stačí jen napsat, ze které hry je uveřejněný snímek. Napovíme, že v květnu mělo toto představení v Divadle Alfa premiéru. Odpověď lze posílat pod heslem Správný tip s Alfou do 28. září na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. (an)

SOUTĚŽ S FC VIKTORIA PLZEŇ: NAJDETE PĚT ROZDÍLŮ?

O jeden pohár na tričku Ivanschitze méně, chybějící číslo na trenýrkách Čermáka, logo HET ligy na stuze poháru, obraz nade dveřmi a taška pod

stropem, to je pět rozdílů, kterými se lišily fotografie v minulém čísle Radničních listů. Správně odpověděli Jitka Průchová, Veronika Palacká a Ondřej

Šafránek. Získávají ceny od fotbalového klubu a další drobnosti.

Odpověď na novou soutěžní hádanku mohou zájemci posílat

pod heslem Najdete pět rozdílů? do 28. září na adresu redakce Radničních listů či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. (an)